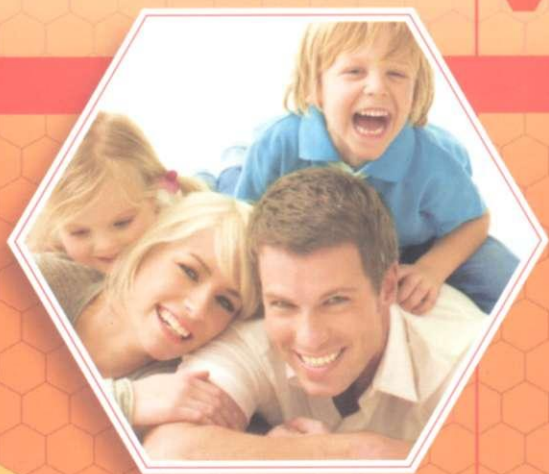

М.П. Лукашевич, Ф.Ф. Шандор

СОЦІОЛОГІЯ СІМ'Ї

Підручник

Серія "ВИЩА ОСВІТА ХХІ СТОЛІТТЯ

Серію засновано у 1998році

М.П. Лукашевич, Ф.Ф. Шандор

СОЦІОЛОГІЯ СІМ'Ї

Підручник

*Затверджено
Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України*

Київ

"ЗНАННЯ"

2013

УДК 316.614.5(075.8)

ББК 60.561.51я73

Л84

Затверджено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України (лист № 1/11-20022 від 25 грудня 2012 р.)

Рецензенти:

М.І. Михальченко — доктор філософських наук, професор, завідувач відділу соціальних проблем вищої освіти та виховання студентської молоді Інституту вищої освіти НАПН України, член-кореспондент НАН України;

В.І. Судаков — доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

В.В. Левкулич — кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії факультету суспільних наук Ужгородського національного університету

Рекомендовано до друку вченою радою Ужгородського національного університету (протокол № 2 від 23 лютого 2012 р.)

Лукашевич М.П.

Л84 Соціологія сім'ї: підручник / М.П. Лукашевич, Ф.Ф. Шандор. — К. : Знання, 2013. — 223 с. — (Вища освіта ХХІ століття).

ISBN 978-966-346-854-9 (серія)

ISBN 978-966-346-741-2

У підручнику розглядаються основні категорії, об'єкт і предмет соціології сім'ї та особливості використання соціологічних методів у дослідженнях впливу сімейної сфери на суспільне життя та поведінку людей. Здійснено ретроспективний аналіз становлення соціології сім'ї у світовій практиці та в Україні. Сім'я досліджена як соціальний феномен, важливий соціальний інститут, соціальна організація та мала соціальна група, які у сукупності визначають дошлюбну та сімейну поведінку людини, первинну соціалізацію особистості. Розглянуто перспективи розвитку сім'ї під глобальними впливами у контексті національної культури, традицій та звичаїв.

Для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів.

УДК 316.614.5(075.8)

ББК 60.561.51я73

© М.П. Лукашевич, Ф.Ф. Шандор,
2013

© Видавництво "Знання",
оформлення, 2013

ISBN 978-966-346-854-9 (серія)

ISBN 978-966-346-741-2

ЗМІСТ

Розділ 1. СОЦІОЛОГІЯ СІМ'Ї ЯК НАУКОВА	
ДИСЦИПЛІНА	7
1.1. Визначення соціології сім'ї	8
1.2. Об'єкт, предмет і методи дослідження	
соціології сім'ї	14
1.3. Функції соціології сім'ї	26
1.4. Поняття та категорії соціології сім'ї	30
Розділ 2. ВИНИКНЕННЯ І РОЗВИТОК СОЦІОЛОГІЇ СІМ'Ї ...	37
2.1. Періодизація становлення та розвитку	
соціології сім'ї	38
2.2. Інституалізація соціології сім'ї в Росії	44
2.3. Становлення соціології сім'ї в Україні	52
Розділ 3. СІМ'Я: ТИПОЛОГІЯ, ФУНКЦІЇ, ДОСЛІДНИЦЬКІ	
ПІДХОДИ	70
3.1. Класифікація і типологія сім'ї	71
3.2. Основні функції сім'ї	80
3.3. Сучасні напрями дослідження сім'ї	85

Розділ 4. ЛЮДИНА ЯК СУБ'ЄКТ СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ	93
4.1. Людина як жива біопсихосоціальна багаторівнева система.....	94
4.2. Соціальні статуси, ролі і типи особистості: тендерний дискурс.....	99
4.3. Людина в статусно-рольовій системі сім'ї	108
Розділ 5. СІМЕЙНА ПОВЕДІНКА ЛЮДИНИ	116
5.1. Сім'я у поведінковому дискурсі	117
5.2. Дошлюбна поведінка.....	128
5.3. Поведінкові механізми реалізації дошлюбних і шлюбних соціальних ролей	132
Розділ 6. СІМЕЙНА СОЦІАЛЬНА СПІЛЬНІСТЬ	142
6.1. Сімейне соціальне угруповання.....	143
6.2. Сім'я як мала соціальна група	147
6.3. Висхідні форми сім'ї як малої соціальної групи	151
Розділ 7. СІМ'Я ЯК СОЦІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ	157
7.1. Сім'я як носій видових ознак соціальної організації.....	158
7.2. Соціальна організація сім'ї: видові особливості	161
7.3. Механізми побудови соціальної організації в сім'ї.....	163
7.4. Типологія сімейних соціальних організацій.	167
Розділ 8. СОЦІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ СІМ'Ї.....	174
8.1. Сім'я як соціальний інститут: родові ознаки	175
8.2. Еволюція інституту сім'ї.....	182
8.3. Інституціональні характеристики сім'ї.....	185
Розділ 9. СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА СІМ'Я: ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ.....	196
9.1. Криза сім'ї: глобальні прояви.....	197
9.2. Проблеми сучасної української сім'ї	201
9.3. Сімейна політика в Україні і світі	210